

Περιγραφή των μαθημάτων

1. ΓΦΠΠΧ 1. Διδακτική Μεθοδολογία (Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS 8)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μελετήσουν βασικές ενότητες της Διδακτικής
- γνωρίσουν και θα ασκηθούν στην αναγνώριση και την αξιοποίηση των διδακτικών μεθόδων και των αρχών διδασκαλίας
- γνωρίσουν τις νέες τάσεις της Διδακτικής και θα εφαρμόσουν καινοτομίες
- μελετήσουν τα Προγράμματα Σπουδών όλων των μαθημάτων όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, καθώς και τυπικών και μη τυπικών δομών εκπαίδευσης ενηλίκων
- εξοικειωθούν με τα μοντέλα προετοιμασίας μιας διδασκαλίας.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος «Διδακτική Μεθοδολογία» περιλαμβάνει ενότητες μέσω των οποίων επιδιώκεται η εξοικείωση φοιτητών/τριών με βασικές έννοιες της διδακτικής και τα δομικά στοιχεία της διδασκαλίας. Πιο συγκεκριμένα, οριοθετείται εννοιολογικά η Διδακτική μεθοδολογία, παρουσιάζονται οι μέθοδοι και οι αρχές διδασκαλίας θεωρητικά και με παραδείγματα εφαρμογής που σχετίζονται με τα επιστημονικά ενδιαφέροντα και τις προπτυχιακές σπουδές των φοιτητών/τριών. Το μάθημα, επίσης, περιλαμβάνει ενότητες για καινοτομίες στο χώρο της διδακτικής, για ταξινομίες στόχων, προετοιμασία και σχέδιο μαθήματος, για τη διαθεματικότητα/διεπιστημονικότητα, για τον εποικοδομητισμό, για τα «σχέδια εργασίας», για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, για ομαδοσυνεργατικές διδακτικές προσεγγίσεις/πρακτικές και εφαρμογές με σημείο αναφοράς τα Προγράμματα Σπουδών όλων των μαθημάτων όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, καθώς και τυπικών και μη τυπικών δομών εκπαίδευσης ενηλίκων.

2. ΓΦΠΠΧ 2: Επιστημονική Τεχνολογία/Μεθοδολογία Έρευνας (Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS 8)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μελετήσουν τρόπου δόμησης επιστημονικών εργασιών
- γνωρίσουν συστήματα βιβλιογραφικής καταγραφής
- γνωρίσουν τρόπους επιστημονικής έρευνας και να ασκηθούν στην εφαρμογή ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος «Επιστημονική Τεχνολογία /Μεθοδολογία Έρευνας» περιλαμβάνει ενότητες μέσω των οποίων επιδιώκεται η εξοικείωση φοιτητών/τριών με τη δομή επιστημονικών εργασιών και τους τρόπους χρήσης της βιβλιογραφίας. Διδάσκονται και εφαρμόζουν μεθόδους ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας:

- Ανάλυση Περιεχομένου (ποιοτική, ποσοτική, σύζευξη ποιοτικής και ποσοτικής)
- Ανάλυση Λανθανουσών Κλάσεων
- Γεωμετρική Διδακτική Ανάλυση

- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Επιτόπια Έρευνα
- Συμμετοχική Παρατήρηση
- Συμμετοχική Παρατήρηση
- Ομάδες Εστίασης
- Αυτοεθνογραφία.

3. ΓΦΠΠΧ 3: Ανθρώπινα Δικαιώματα, Οριοθέτηση και εκπαιδευτικά δικαιώματα μειονοτήτων (Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS 7)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- γνωρίσουν βασικά στοιχεία θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως γενικό υπόβαθρο των αντικειμένων του Δ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ.
- αποκτήσουν βασικές γνώσεις για το δικαίωμα στην εκπαίδευση ως βασικό ανθρώπινο δικαίωμα
- προσδιορίσουν τις μειονοτικές ομάδες και τις ειδικές ανάγκες τους
- διακρίνουν τις μειονότητες από άλλες ομάδες με κοινά χαρακτηριστικά
- γνωρίζουν τα βασικά στοιχεία διεθνούς προστασίας των μειονοτήτων
- γνωρίζουν τα ουσιώδη εκπαιδευτικά δικαιώματα των μειονοτήτων και τις βασικές παραμέτρους τους
- μελετήσουν ζητήματα μειονοτικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος επιδιώκει να αναλύσει τη φύση και λειτουργία των γενικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως υποβάθρου για την ανάλυση των ειδικότερων στοιχείων που αφορούν την εκπαίδευση ως ανθρώπινο δικαίωμα και στη συνέχεια των μειονοτήτων ως εξειδικευμένων υποκειμένων προστασίας, αναλύοντας τα βασικά χαρακτηριστικά τους, το πεδίο προστασίας, καθώς και εξειδικευμένα ζητήματα που άπτονται των εκπαιδευτικών δικαιωμάτων των μειονοτήτων και της πρακτικής τους εφαρμογής στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ειδικότερα θα μελετήσουν τη Μειονοτική Εκπαίδευση στην Ελλάδα.

4. ΓΦΠΠΧ 4. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS: 7)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μελετήσουν τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- ευαισθητοποιηθούν σε ζητήματα διαχείρισης της ετερότητας
- αντιληφθούν τον «άλλο» και συζητούν ζητήματα σχετικά την πρόσληψή του, με απώτερο στόχο την ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο ο «άλλος» γίνεται κατανοητός και αποδεκτός
- διαμορφώσουν κριτική στάση σε ζητήματα διαχείρισης πολυπολιτισμικών μαθητικών ομάδων, ανηλίκων και ενηλίκων
- αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες για τη διαμόρφωση εκπαιδευτικών/διδασκικών πρακτικών απαραίτητων στην εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες

-γνωρίσουν εφαρμογές, προβλήματα και προβληματισμούς στην εφαρμογή των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες στην Ελλάδα, καθώς και σε τυπικές και μη τυπικές δομές εκπαίδευσης ενηλίκων.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση» περιλαμβάνει ενότητες που εστιάζουν στην κριτική πραγμάτευση των εννοιών «πολιτισμός», «πολιτισμική ταυτότητα» και «διαπολιτισμικότητα», καθώς και στην αποσαφήνιση των εννοιών «διαπολιτισμική επάρκεια και ετοιμότητα», «διαπολιτισμική επικοινωνία», «ανάπτυξη μοντέλων διδασκαλίας στη διαπολιτισμική πράξη». Οι φοιτητές/τριες μελετούν την έννοια της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και το δίλημμα των πολιτισμικών διαφορών («πολιτισμικός οικουμενισμός και σχετικισμός»). Επιχειρείται, επίσης, μια πρακτική προσέγγιση διδακτικών παρεμβάσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία και εξετάζονται τρόποι εφαρμογής μεθόδων διδασκαλίας στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, και μάλιστα υπό το πρίσμα σύγχρονων κοινωνικών περιβαλλόντων (όπως το προσφυγικό, το μεταναστευτικό, η διαχείριση της διγλωσσίας) για όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες στην Ελλάδα, καθώς και για τυπικές και μη τυπικές δομές εκπαίδευσης ενηλίκων.

5. ΓΦΠΠΧ 5. Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS 8)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μελετήσουν το θεωρητικό πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων
- μελετήσουν θεωρίες μεθοδολογίας για την εκπαίδευση ενηλίκων
- σχεδιάσουν διδακτικές ενότητες
- ενημερωθούν για την αξιολόγηση στην εκπαίδευση ενηλίκων
- ενημερωθούν για τη θέση της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα σήμερα: δομές, προγράμματα σπουδών, τίτλοι σπουδών, κτλ.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος «Μεθοδολογία εκπαίδευσης ενηλίκων» περιλαμβάνει ενότητες που αφορούν οριοθετήσεις του πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων, τις θεωρίες μάθησης ενηλίκων μεταξύ των οποίων τη θεωρούμενη ως σημαντική στην εποχή μας θεωρία της μετασχηματίζουσας μάθησης, την εκπαίδευση ενηλίκων για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, τη μεθοδολογία του σχεδιασμού διδακτικών ενοτήτων των γνωστικών αντικειμένων σε τυπικές και άτυπες δομές εκπαίδευσης ενηλίκων, την αξιολόγηση στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες ενημερώνονται με τη μελέτη νομοθετικών κειμένων και άλλων πηγών για τη θέση της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα σήμερα, για τα προγράμματα σπουδών σε τυπικές δομές όπως είναι τα Σ.Δ.Ε. (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας) και σχεδιάζουν διδακτικές ενότητες με βάση τα επιστημονικά ενδιαφέροντα, την εργασία τους ή τις προπτυχιακές σπουδές τους.

6. ΓΦΠΠΧ 6. Κριτικός και Ψηφιακός Διαπολιτισμικός Εγγραμματισμός (Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS 7)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μελετήσουν τα είδη του γραμματισμού
- μελετήσουν τις παιδαγωγικές συνεπαγωγές της παιδαγωγικής του γραμματισμού στην εκπαίδευση
- μελετήσουν τις διδακτικές συνεπαγωγές του γραμματισμού στη μεθοδολογία της διδακτικής προσέγγισης των μαθημάτων που διδάσκονται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες με έμφαση στην ελληνική και την ιταλική εκπαίδευση
- αντιληφθούν τις (δια-) συνδέσεις του κριτικού γραμματισμού με τα περιεχόμενα και τη σκοποθεσία των προγραμμάτων σπουδών
- αξιοποιήσουν τους πολυγραμματισμούς για την εκπαίδευση σε πολυπολιτισμικές τάξεις.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος «Κριτικός και Ψηφιακός Διαπολιτισμικός Εγγραμματισμός» περιλαμβάνει ενότητες που αφορούν τη μελέτη κειμένων για την εννοιολογική οριοθέτηση και τις παιδαγωγικές και διδακτικές συνεπαγωγές

- του γραμματισμού
- του γλωσσικού γραμματισμού
- του σχολικού γραμματισμού
- του λειτουργικού γραμματισμού
- του πολιτισμικού γραμματισμού
- του πολιτικού γραμματισμού
- του κριτικού γραμματισμού

και

- των πολυγραμματισμών

υπό την οπτική της διδακτικής και της διδασκαλίας όλων των γνωστικών αντικειμένων στις βαθμίδες εκπαίδευσης γενικά και του ελληνικού και του ιταλικού εκπαιδευτικού συστήματος ειδικότερα, στο πλαίσιο του σύγχρονου σχολικού/εκπαιδευτικού συγκείμενου και του κοινωνικού, πολιτικού, οικονομικού, (δια-) πολιτισμικού, επικοινωνιακού περιεχόμενου.

7. FSF 1. Παιδαγωγική της εκπαιδευτικής σχέσης (B' ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS: 8)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μελετήσουν θεωρίες προσέγγισης της επικοινωνίας υπό το πρίσμα των επιστημολογικών μοντέλων του 20^{ου} αιώνα
- ασχοληθούν ερευνητικά και αξιολογικά/κριτικά με θέματα εκπαιδευτικών σχέσεων
- ορίσουν και θα μελετήσουν επικοινωνιακές δράσεις
- ασχοληθούν ερευνητικά και αξιολογικά/κριτικά με θέματα διαχείρισης των παιδαγωγικών σχέσεων
- ασχοληθούν ερευνητικά και αξιολογικά/κριτικά με θέματα διαχείρισης της σχολικής τάξης
- ασχοληθούν με θέματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης.

Περιεχόμενα: Το περιεχόμενο του μαθήματος «Παιδαγωγική της εκπαιδευτικής σχέσης» περιλαμβάνει ενότητες που αφορούν την εκπαιδευτική σχέση ως αντικείμενο μελέτης της σύγχρονης παιδαγωγικής: τη σύγχρονη παιδαγωγική: κρίση της

μεταφυσικής και αναζήτηση μιας επιστημολογίας της πρακτικής· τη σχέση μεταξύ εκπαιδευτικών πρακτικών και εκπαιδευτική θεωρία: από τα επιστημολογικά μοντέλα ντετερμινιστικού τύπου στα επιστημολογικά μοντέλα κριτικο-σχεσιακού τύπου· τα επιστημολογικά μοντέλα ντετερμινιστικού τύπου μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου μισού του εικοστού αιώνα: από την πειραματική παιδαγωγική στις επιστήμες της αγωγής· τα επιστημολογικά μοντέλα της κριτικο-σχεσιακού τύπου μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα: από την πειραματική παιδαγωγική του Dewey στην κριτική παιδαγωγική· τον ρόλο της αβεβαιότητας στη διαχείριση της εκπαιδευτικής σχέσης: η συναλλακτική προσέγγιση.

Οι φοιτητές/τριες μελετούν κείμενα για τη βασική παιδαγωγική «ορολογία» και ασχολούνται με τη διαχείριση της σχολικής τάξης, και μάλιστα στο πλαίσιο των αναγκών της πολυπολιτισμικότητας η οποία διακρίνει την ελληνική κοινωνία και εκπαίδευση με σημείο αναφοράς την επικοινωνιακή συμπεριφορά των εκπαιδευτικών. Ασκούνται σε μελέτες περίπτωσης (αξιολόγηση/αντιμετώπιση προβλημάτων μεταξύ των προσώπων της εκάστοτε παιδαγωγικής σχέσης), σε ζητήματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης, διαμόρφωσης των διαπροσωπικών σχέσεων και επικοινωνιακής συμβουλευτικής.

8. FSF 2. Παιδαγωγική ενσωμάτωσης (B' ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS: 7)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μελετήσουν την εννοιολογική οριοθέτηση των Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών
- γνωρίσουν τις διαφορές μεταξύ του ιατρικού και του κοινωνικού μοντέλου για τον ορισμό και τη διαχείριση της αναπηρίας
- γνωρίσουν τις ταξινομήσεις της αναπηρίας
- ενημερωθούν για την παιδαγωγική της ενσωμάτωσης και τις διαφορές με την ένταξη και τη συνεκπαίδευση/συμπερίληψη
- μελετήσουν εκπαιδευτικές πρακτικές για τη συνεκπαίδευση/συμπερίληψη.

Περιεχόμενα: Το μάθημα τις εξής ενότητες: η ανάλυση των αναγκών για εκπαιδευτικό σχεδιασμό: το πρόβλημα της οπτικής· η έννοια των Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών: μια κρίσιμη οπτική· η διαφοροποίηση μεταξύ του ιατρικού μοντέλου και του κοινωνικού μοντέλου· οι ταξινομήσεις της αναπηρίας· η Διεθνής Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας (International Classification of Functioning, Disability and Health-ICF)· η διαφορά μεταξύ ένταξης, ενσωμάτωσης και συμπερίληψης· οι ορισμοί της συμπερίληψης· η συμπερίληψη υπό μια ριζοσπαστική οπτική· η σχέση εκπαίδευσης-συμπερίληψης· εκπαιδευτικές στρατηγικές για τη συμπερίληψη· μεταμόρφωση του σχολείου σε μια συμπεριληπτική κοινότητα: χρήση του δείκτη για τη συμπερίληψη (index for inclusion).

9. FSF 3. Ψυχοπαιδαγωγική των διαφορών (Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS: 7)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- μάθουν τις αρχές της εκπαίδευσης των διαφορών και να τις συνδέσουν με αυτές τα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- αντιληφθούν τη διαφορά ως αξία στο χώρο της εκπαίδευσης
- ενημερωθούν για σύγχρονα παιδαγωγικά ζητήματα, όπως είναι η αντιμετώπιση του φυλετικά και θρησκευτικά «άλλου»

- αποκτήσουν γνώσεις ώστε να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της ομοφοβίας στο σχολείο
- μελετήσουν ζητήματα διαχείρισης της τάξης.

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος «Ψυχοπαιδαγωγική των διαφορών» περιλαμβάνει ενότητες που παρουσιάζουν βασικές αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της εκπαίδευσης των διαφορών. Ασχολείται με την εκπαίδευση στον διεθνικό και διαθρησκευτικό διάλογο· με την εκπαίδευση στην αναγνώριση της διαπολιτισμικής ιδιότητας του πολίτη· με την παιδαγωγική της πολιτικής και της εκπαίδευσης του πλουραλισμού· με τη διαφορά μεταξύ των φύλων και την καταπολέμηση της ομοφοβίας στα σχολεία· με τη διαφορά στον τομέα της εκπαίδευσης ως πόρο και ως αξία: αναλύονται οι παιδαγωγικές συνέπειες. Στο πλαίσιο του μαθήματος διδάσκεται η ψυχολογία της συνύπαρξης, τα χαρακτηριστικά της εκπαίδευσης στη διαχείριση και την επίλυση των συγκρούσεων, η δημοκρατία και η εκπαίδευση για την πλανητική ιδιότητα του πολίτη και η παιδαγωγική της Μεσογείου: Ελλάδα και Ιταλία ως μοντέλα συνύπαρξης και πολιτισμικής ώσμωσης.

10. FSF 4. Αυτοβιογραφικές και αφηγηματικές τεχνικές (Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS 7)

Σκοπός: Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα:

- γνωρίσουν τις παιδαγωγικές και διδακτικές συνεπαγωγές των αφηγήσεων (συμβολή στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και στην ανάπτυξη της φαντασίας)
- μελετήσουν τη συμβολή των αυτοβιογραφικών και των αφηγηματικών τεχνικών στην επίτευξη μαθησιακών στόχων
- μελετήσουν ποιοτικές μεθόδους έρευνας στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- ασκηθούν στην εφαρμογή της αυτοβιογραφίας και της αφήγησης σε συμμετοχικές έρευνες
- μάθουν να αξιοποιούν τύπους συνέντευξης προς όφελος της εκπαιδευτικής πράξης.

Περιεχόμενα: Στο μάθημα «Αυτοβιογραφικές και αφηγηματικές τεχνικές» εξετάζονται οι αυτοβιογραφικές και αφηγηματικές τεχνικές υπό την οπτική της θεωρητικής οπτικής της μετασχηματιστικής μάθησης (Mezirow)· η εκπαιδευτική πρακτική και η ευρετική δεξιότητα· η εκπαιδευτική πράξη ως επάγγελμα: το ζήτημα της μεθόδου· η ποιοτική έρευνα στη διαπολιτισμική εκπαίδευση· μια μεθοδολογία για την αναστοχαστική και τη μετασχηματιστική έρευνα: η συμμετοχική έρευνα-δράση· αυτοβιογραφία, αφήγηση και αναστοχαστικότητα· η ημι-κατευθυνόμενη και ελεύθερη συνέντευξη ως μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας αφηγηματικού και αυτοβιογραφικού τύπου· τα στάδια της συνέντευξης: από την προετοιμασία μέχρι την ανάλυση των περιεχομένων.

11/12. ΓΦΠΠΧ 7/FSF 5

Σχέδιο εργασίας (Project) εξειδίκευσης (Δ.Π.Θ., στην ελληνική γλώσσα)

Σχέδιο εργασίας (Project) εξειδίκευσης (Suor Orsola Benincasa Νάπολης, στην ιταλική γλώσσα)

(Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ, ECTS 8/ ECTS 8)

Όλοι/ες οι φοιτητές/τριες, ανά κατεύθυνση σπουδών, υποχρεούνται να εκπονήσουν δύο στοχευμένα σχέδια εργασίας (projects) υπό την εποπτεία των δύο συμβαλλόμενων Τμημάτων, προκειμένου να διασφαλισθεί η εξειδίκευσή τους. Εφαρμόζονται οι μέθοδοι που αναφέρονται στο μάθημα ΓΦΠΠΧ 2. Για την απόδοση των πιστωτικών μονάδων πραγματοποιούνται ενδιάμεσες αξιολογήσεις για τη διαπίστωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν.